

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Johan Axner
0171-62 77 00
Johan.axner@enkoping.se

Yttrande angående Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns remiss "*Viktiga vattenfrågor i Norra Östersjöns vattendistrikt*"

Arbetsprogram med tidplan och översikt över väsentliga frågor
inför arbetet med förvaltningsplan 2027–2033

Sammanfattning

Enköpings kommun har fått tillfälle att yttra sig över remissen Samråd om viktiga vattenfrågor i Norra Östersjöns vattendistrikt. Kommunens synpunkter har är ett förvaltningsövergripande samarbete mellan Kommunledningsförvaltningen, Teknik- och serviceförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Arbetet har samordnats av planavdelningen.

Yttrandet utgår från de frågeställningar som Vattenmyndigheten önskade svar på och som framgår av missivet som skickades med remissen.

På det stora hela anser Enköpings kommunen att Vattenmyndighetens underlag beskriver tillståndet i distriktet vatten på ett bra sätt och vilka utmaningarna är kopplat till ett effektivare åtgärdsgenomförande av förvaltningsplan och åtgärdsprogram.

Några av våra synpunkter på remissen är:

- **Samverkan** – vikten av samverkan mellan alla berörda myndigheter och aktörer lyfts som en framgångsfaktor om än det är oklart hur den ska gå till.
- **Resurser och finansiering av åtgärder.**
- Miljöövervakning och datainsamling. Att ha tillgång till **bra dataunderlag** är inte vardagen i vattenförvaltningen men helt centralt för att kunna bedriva en ändamålsenlig vattenförvaltning.
- Åtgärdstakten är för långsamt.

- Åtgärdssamordning är nyckel för att fläta ihop vattenförvaltningsapparaten med lokala markägare och andra intressenter som är vattenmiljöerna.
- Vattenråden är viktiga samverkansorgan och vi anser att vattenmyndigheten borde uppmärksamma de mer.
- KMV-LAVA är ett bra sätt att arbeta med åtgärder i och i anslutning till jordbrukslandskapet.
- Databasen VISS behöver förbättras för att bli mer användarvänlig.

Bakgrund

Enköpings kommun har fått tillfälle att yttra sig över remissen Samråd om viktiga vattenfrågor i Norra Östersjöns vattendistrikt. Kommunens synpunkter har är ett förvaltningsövergripande samarbete mellan Kommunledningsförvaltningen, Teknik- och serviceförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Arbetet har samordnats av planavdelningen.

Arbetet med vattenförvaltning bedrivs i 6-åriga förvaltningscykler där varje cykel avslutas med beslut om förvaltningsplan, miljökvalitetsnormer samt åtgärdsprogram med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Under förvaltningscykeln hålls samråd där alla berörda och intresserade har möjlighet att lämna synpunkter. Som ett delmoment inför framtagandet av förvaltningsplanen samråder Vattenmyndigheten Norra Östersjöns vattendistrikt dokumentet "Arbetsprogram med tidplan och översikt över väsentliga frågor" inför arbetet med förvaltningsplan 2027–2033 (dnr 537-5725-24). Samrådet pågår under sex månader, 1 november 2024–30 april 2025.

I samrådsdokumentet beskriver Vattenmyndigheten hur tidplanen för arbetet med vattenförvaltning ser ut de närmaste åren och hur de som berörs kan delta. Samrådet redovisar frågor som Vattenmyndigheten identifierat som viktiga för att förvaltningen av sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten ska fungera på ett bra sätt. Syftet med samrådet är att få in synpunkter på om Vattenmyndigheten har fångat upp de viktigaste frågorna och att få in förslag till förbättringar, kompletteringar eller omprioriteringar.

Vattenmyndigheten vill också veta om det är tydligt för de som berörs av arbetet med vattenförvaltning hur och när man kan delta. Synpunkter kommer att vägas in i det fortsatta arbetet med att förvalta våra vatten och blir en del av

underlaget för kommande förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer.

AVSNITT: Tillståndet i Norra Östersjöns vattendistrikt

1a beskrivningen en rättvisande bild av tillståndet i distriktet?

Ja, i det stora hela anser Enköpings kommunen anser att Vattenmyndighetens underlag beskriver tillståndet i distriktet vatten på ett bra sätt och de utmaningar som är kopplade till ett effektivare åtgärdsprogram.

1b Kommentar

Kapitlet Torka och vattenbrist bör utvecklas till att omfatta övriga klimatutmaningar som exempelvis översvämning. Många av kommunerna tar nu fram olika utredningar på område, bland annat så kallade skyfallsanalyser som visar vart i landskapet vattnet placerar sig vid höga flöden. Platser som kan påverka vattenkvaliteten negativt.

När det gäller nulägesstatus i vattenförekomsterna vill kommunen uppmärksamma Vattenmyndigheten på att statusen i vattenförekomsterna ofta visar sig vara sämre när den enskilda vattenförekomsten undersöks. I många av vattenförekomsterna inom Enköpingsåns- och Örsundaåns avrinningsområden innebär det en verklig sämre status än den som visas i VISS.

Icke försämringskravet

Enköpings kommun anser att stycket om icke-försämringskravet behöver förtydligas. Det behövs bättre vägledning till kommunerna huruvida avvägningar ska bedömas vid prövning av nya verksamheter då det i praktiken innebär att flertalet av nya verksamheter sammantaget riskerar en försämring av MKN.

Fysiska förändringar

De vandringshinder som inte omfattas av den nationella planen för att miljöanpassa vattenkraften (NAP) är betydligt fler till antalet i Norra Östersjöns vattendistrikt. Dessa vandringshinder ställer samlat till mer påverkan på vattenmiljöerna inom distriktet. Trots detta är det endast åtgärdssamordning och frivilliga projekt som leder till att vandringshinder åtgärdas.

Kartläggning och tillsyn över vandringshinder behöver öka. Det kan ske genom läns- och kommunöverskridande projekt samtidigt som länsstyrelserna bedriver ett tillsynsarbete. Det viktiga är att man inte för lättvindigt landar i tekniska lösningar, där olika typer av faunapassager ska anläggas. Det är alltid bäst att ta bort vandringshindret. Då löser man passage för alla fiskar och djur.

Den här åtgärden behöver genomföras i nära dialog med den som har rådighet. Ett omfattande och tidskrävande arbete som kräver lokala vattenförvaltare.

Övergödning

Enköpings kommun anser att det är bra med kartläggning av bräddningar från reningsverken. Kommunen förutsätter att kommunernas VA-avdelningar eller motsvarande blir involverade i ett tidigt skede i denna kartläggning.

Kommunen delar VM:s uppfattning bra markunderhåll och dränering på åkermark så att vattnet rinner genom jordprofilen är bra för att minska risken för läckage av näringsämnen till vatten. Det betyder samtidigt att åtgärderna inte får ha negativa konsekvenser på markavvattningsföretag och dess dräneringssystem. Då behöver man komma fram till lämpliga åtgärder i samverkan med de som har rådighet. Pilotprojektet inom Sagån KMV-LAVA är ett bra exempel och för vattenförekomst Hjulbäcken har Sportfiskarna tittat på vilka åtgärder man kan genomföra utan att påverka avrinningen från jordbruksmarken. De precis som många andra som arbetar lokalt med att genomföra vattenförvaltningen pekar på att åtgärder måste genomföras med lokal acceptans med de som har rådighet. Sådant arbete tar tid, är resurskrävande och kräver långsiktig finansiering.

AVSNITT: Viktiga frågor för arbetet med våra vatten

2a Vattenmyndigheten på en övergripande nivå fångat upp de viktigaste frågorna för förvaltningen av våra vatten?

Ja, det anser kommunen att vattenmyndigheten gjort.

2b Kommentar

Som det framgår i dokumentet så ger en ökad befolkning ökade avlopps- och dagvattenutsläpp som leder till ökad belastning av näringsämnen och miljögifter i naturen. Ny bebyggelse innebär ofta att andelen hårdgjorda ytor i

ett område ökar, vilket bland annat medför större och snabbare avrinning och minskad grundvattenbildning. Ofta medför bebyggelse att även annan typ av påverkan ökar, exempelvis byggande av bryggor, båttrafik, muddring och strandmodifieringar. För att skydda ytvattnet i Mälaren, som ska bli dricksvatten, krävs bland annat införande av nya vattenskyddsområden och anläggning av våtmarker. Dessa åtgärder är viktiga för att anpassa kommunen till ett förändrat klimat. Våtmarker fungerar som naturliga vattenreservoarer, där vatten kan lagras och användas vid långvarig torka, vilket gör dem särskilt viktiga för att säkerställa vattentillgången i framtiden.

3a Ständig förbättring av underlag och metoder

Fortsatt utveckling av miljöövervakningen

Det är ett omfattande arbete som lagts ned på "Full koll på våra vatten". Men även om det finns en plan kommer den verkligen att leda till önskad övervakning? Kommunerna sitter ju på en del av ansvaret för övervakning av renat avloppsvatten till recipient. I Uppsala sker detta genom SRK för kommunerna i Uppsala län, samordnat av Länsstyrelsen. Enköpings kommun bedriver en del egen övervakning utifrån kommunens vattenplan. En övervakning som utvecklats till kontinuerlig övervakning för ett antal platser (provtagning 12 ggr per år). Finansiering för det sistnämnda kommer från kommunen själv. Sedan december 2023 har vi tillsammans med SLU etablerat en automatisk provtagare för en av vattenförekomsterna. Även om vi gjort en del översiktliga övervakningar av metaller i dagvatten och annat så har fokus varit näringsämnen i vatten.

Det kommunen åstadkommer här är ju bara en bråkdel av all övervakning som skulle behöva komma tillstånd. Även om projektet Full koll är ett bra projekt som väver in all önskvärd miljöövervakning så kommer man inte vidare så länge övervakningen saknar förankring, ansvar och finansiering. Förväntas kommunerna bidra till detta på något sett? I så fall hur?

Tydligare ansvarsfördelning och bättre samordning

Det här håller vi med om. Lapptäcket gör att det är svårt att få en överblick av den samlade övervakningen, mångas ansvar blir ingens ansvar och det är svårt att få finansiering. I t ex det statliga stödet LOVA kan man få bidrag för att

övervaka eller följa upp åtgärder. Övervakning är inte något som lämpar sig att genomföra som projekt. Det behöver bli en hygienfaktor för vattenförvaltningsarbetet och således få tillräckligt med medel och en tydlig organisation som leder arbetet. Mälarens vattenvårdsförbund är ett utmärkt exempel. De skulle kunna vägleda i detta arbete. Det som saknas är ju en ansvarig som kan ta helhetsansvar för att vattenförekomsterna i en viss region blir rätt övervakade. Nu sker det hela genom flera olika och/eller enskilda initiativ, men dessa lever ju bara så länge som vissa nyckelpersoner finns kvar i respektive organisation. Ett alternativ skulle ju kanske kunna vara att försöka utveckla vattenråden så att de ikläder sig uppgiften som övervakningsansvarig för vattenförekomsterna i ett visst avrinningsområde. Detta behöver i så fall full finansieras.

Ny databas för vattenförvaltning – VISS 2.0

VISS är svårt för den oinvidde att tränga igenom. Svårt att få en överblick av vattensystemet som helhet och svårt att få klart för sig vilka bedömningar som utgör grunden för själva klassningen. Verktygen som idag finns inom vattenförvaltningen anser kommunen inte utnyttjas fullt ut av handläggarna. Det behövs mer information/utbildning om verktygen och hur de kan nyttjas på bästa sätt. Väl medvetna om att kommunen då också behöver lägga resurser på att lära sig hantera de olika systemen. Kommunernas uppgift är ju att använda de i vår bedömning av de lokala förutsättningarna. Det här kan uppfattas som väldigt svårt.

Det behöver också finnas bättre underlag för att kommunerna ska kunna prioritera områden för tillsyn. Vattenförekomsternas statusklassning behöver bli mer lokal då det idag många gånger är samma statusklass på en större vattenförekomst och tar inte hänsyn till lokala förhållanden eller till variationer inom området.

3b Utveckling av arbetet med miljökvalitetsnormer och kraftigt modifierade vatten

Kraftigt modifierade och konstgjorda vatten

Referensvärdena för fosfor verkar vara lite lågt satta för många vattenförekomster. Enköpings kommun har exempel från vattenförekomst Gällbäcken. När Gällbäckens vatten lämnar skogen är halterna betydligt högre

än referensvärdet som är målpunkten för vattenförekomsten. En rimlig ambition behöver sättas upp för respektive vattenförekomst.

Markavvattning inom jordbruket

Ett utmärkt exempel som Vattenmyndigheten lyfter fram är KMV-LAVA i Sagån. Projektet kopplar ihop lokala förutsättningar, rådighet med en kvalitetsförbättring. Det är viktigt att vattenmyndigheten kommer fram till realistiska åtgärder som också är genomförbara. Markavvattningsföretag är ett tillstånd som medför rättigheter och skyldigheter. Utan att skaffa sig rådighet kan inte åtgärder som tillförsel av död ved, lekgrus och andra vattenkvalitetsförbättrande åtgärder inom dessa företag. Idag behövs samverkan på lokal nivå tillsammans med enskilda markavvattningsföretag om sådana åtgärder ska kunna komma till. Den här typen av åtgärder kan därför inte föreslås generellt för större geografiska områden. Markavvattningsföretag borde som enskild faktor vara tillräckligt underlag för att klassa en vattenförekomst till KMV.

3c Mycket behöver göras för att förbättra våra vatten

Administrativa åtgärder? Behöver vi inte delvis tänka om och tänka nytt här. Trots allt vårt administrativa arbete som läggs ned så är åtgärdestakten fortfarande ytterst blygsam sett till det stora behovet. De bästa exemplen på när vi får lite fart på åtgärdsarbetet är åtgärdssamordnarna som är ute och pratar med markägare för att entusiasmera och uppmuntra dessa att genomföra frivilliga åtgärder. Utöver detta finns det ett fåtal markägare som är intresserade, drivna och engagerade i vattenfrågan och där åtgärder därför kommer till helt av sig själva. Den här kunskapen talar ju för att mer kraft, resurser och pengar behöver läggas på att utveckla arbetet på lokal nivå och i nära samarbete med lokala markägare och andra intressenter på den enskilda platsen.

Samverkan är centralt för ett bra åtgärdsarbete

Enköpings kommun anser att samarbetet mellan olika myndigheter behöver utvecklas vidare. För att få till bra vattenförvaltning krävs dels ett bättre samarbete mellan kommuner och länsstyrelser. Uppdraget som länsstyrelsen har att vägleda kommunerna har tidvis varit bristfälligt. Även samarbetet mellan grannkommuner behöver bli bättre för att få till gränsöverskridande åtgärder.

Bättre samarbete behövs också för att staten ska få bättre insikt i kommunernas förutsättningar och möjlighet att medverka till att lokala åtgärder genomförs.

Fler lokala utbildningstillfällen om vatten behöver komma tillstånd. Tillsammans med Heby arrangerade Enköping en välbesökt vattenkonferens under 2023.

Örsundaåns vattenråd stod som arrangör tillsammans med Enköping och Heby kommuner. Till mötet hade vi bjudit in alla de aktörer som berör ett avrinningsområde med fokus på lokala markägare. Bland de viktigaste slutsatserna för dagen var hur komplicerat avrinningsområdesvis vattensamverkan är. Det är en djungel av intressenter, men vattenrådet kan ju bli den paraplyorganisation som behövs för avrinningsområdet och utvecklingen av vattenstatus. "Som systemet är uppbyggt så vilar det idag på vissa personer. När dessa byts ut tappar man kunskap, fart och beslutsamhet.

Tyvärr är det personberoende. *En fungerande samverkan kännetecknas av funktion, kontinuitet, tålamod, vilja och engagemang. Vilja och engagemang finns det gott om hos markägare och andra i våra avrinningsområden."*

Det krävs mer kunskap och utbildning. Fler vattendragsvandringar där man samverkar mellan myndigheter, kommuner, markägare och andra intressenter för att konkret titta på hur vattenvård kan genomföras. Besöka en viktig plats för vatten i fält och att diskutera om utmaningar, möjligheter och åtgärder utifrån den specifika platsen. Allt för ofta pratar vi vattenförvaltning i allt för svepande och generella termer. För de oinvigda är det svårt att ta till sig. och därför är det bättre och tydligare att prata utifrån lokala förutsättningar. Med fördel kan man koppla detta mot de många markavvattningsföretag som finns.

Vattenråden behöver synliggöras i det här arbetet. Flera kommuner hjälper till att etablera nya eller driva befintliga vattenråd. Vattenråden vilar dock på ideella frivilliga organisationsformer. Ryggraden i arbetet är ofta kopplat till kunskapshöjande aktiviteter för vatten och lära av varandra från de goda exempel som kommer fram i enskilda projekt. Vad vill vattenmyndigheten egentligen när det gäller denna samverkansform. Mälarens vattenvårdsförbund har sammanställt ett utkast till dokument om att etablera vattenråd.

Kommunerna som sitter med dessa råd inser att denna samverkan behövs men att det går åt en hel del tid för den här typen av samverkan. Man skulle kunna uppmärksamma vattenråden via någon aktivitet eller att faktiskt dela ut lite pengar för framdriften av råden. Eller som kommunen varit inne på tidigare väva in de aktivt i övervakningen av vattenstatus.

Vidare behöver Havs- och vattenmyndigheten vara med som stödfunktion och för åtgärdssamordnarna tillsammans med länsstyrelserna. Här behöver vi hitta andra finansieringsformer för åtgärdssamordnarna eftersom vi anser att stödformerna, hur länge de nu finns kvar, LOVA/LONA-medlen bör användas till konkreta fysiska åtgärder inte till administration.

Behov av resurser och finansiering

Enköpings kommun delar vattenmyndighetens uppfattning. Om att det råder brist på finansiering och resurser är något som ständigt återkommer i diskussionerna om varför åtgärder inte genomförs i tillräcklig utsträckning. I svaren på återrapporteringen av åtgärdsprogrammet 2024 pekade många centrala myndigheter ut resursbrist som orsak till lågt åtgärdsgenomförande. Även länsstyrelser och kommuner lyfte i stor utsträckning fram mer resurser som en förutsättning för ett ökat åtgärdsgenomförande.

Viktigt med information och förankring

Precis som utredningen har identifierat är åtgärd 1 för respektive åtgärdsmyndighet nyckeln. Här skulle behövas lite mer samordnade insatser för att få upp den här frågan samtidigt hos alla dessa aktörer som vattenmyndigheten pekar ut i åtgärdsprogrammet. Respektive länsstyrelse behöver arbeta med sina kommuner för att få kommunerna att arbeta mer samordnat. Vattenråd och andra samverkansorgan är också viktiga pusselbitar. Hur strukturerar och organiserar man ett vattenförvaltningsarbete utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.

Utbildningen som vattenmyndigheten har tagit fram tillsammans med Mälarens vattenvårdsförbund är riktigt bra. Enköpings kommun använder den minst en gång per år för att utbilda politik och förvaltning. Låt det inte stanna vid en presentation som hålls inomhus. Ta med dessa företrädare ut och genomföra en vattendragsvandring där man tittar på vattenkvalitet, vad som formar den och vilka åtgärder ett visst vatten behöver för att nå god vattenstatus. Ta gärna med någon markägare som genomfört åtgärder och som får berätta om deras lärdomar och de mervärden som vissa vattenvårdsåtgärder medför.

Finansiering

Brist på finansiering och resurser är något som ständigt återkommer i diskussionerna om varför åtgärder inte genomförs i tillräcklig utsträckning. I

svaren på återrapporteringen av åtgärdsprogrammet 2024 pekade många centrala myndigheter ut resursbrist som orsak till lågt åtgärdsgenomförande. Även länsstyrelser och kommuner lyfte i stor utsträckning fram mer resurser som en förutsättning för ett ökat åtgärdsgenomförande. Vi delar Vattenmyndighetens uppfattning här.

Tillskapandet av konkreta vattenvårdsåtgärder är behovet av finansiering fortsatt stort. Om det ska bli möjligt att komma i närheten av god ekologisk status behöver bidragsmedel finnas tillgängliga och i tillräckligt stor omfattning. Generösa morötter leder till effektivare lokalt åtgärdsarbete är vår uppfattning. Enköpings kommun ställer sig därför frågande till att LONA sedan tidigare och LOVA från och med 2027 försvinner. Det har tagit lång tid att bygga upp dessa bidragssystem och det samlade arbetet runt de. Att försvaga arbetet som byggts upp kommer att leda till att åtgärdstakten tappar fart. De senaste 10-15 årens åtgärdsarbete vilar nästan helt och hållet på dessa båda bidrag.

Olika geografiska platser har olika förutsättningar att genomföra vattenvårdsåtgärder på. Bidragsmedlen behöver också vara mer generösare och differentieras beroende på detta. Som exempel åtgärdstypen våtmark. I mer kuperade landskap kan man arbeta med olika typer av dämningar, vilket får ner kostnaderna. I en platt geografi som Enköping blir det oftare dyrare att anlägga våtmarker eftersom man ofta tvingas gräva sig till våtmarken.

För att underlätta utredandet av lämpliga våtmarksplaceringar anser kommunen att SLU:s projekt om vattenfördröjning genom att utveckla lågpunkterna i i projektet "Puddle jump" är ett viktigt arbete. Än så länge finns endast 4 avrinningsområden. Underlaget kommer att behövas för alla avrinningsområden där det finns behov av vattenfördröjning/vattenrening.

3d Vattenförvaltning i ett förändrat klimat, 3e Ett hållbart samhällsbygge, 3f Bra vatten är en beredskapsfråga

Enköpings kommun anser att vattenmyndigheten återgett en bra beskrivning.

Vad det gäller beredskap anser kommunen att beskrivningen är rätt men missar delen om elberoende (moderna miljövillkor för vattenkraften finns med tidigt i dokumentet) saknas under beredskapskapitlet och den målkonflikt som finns mellan elproduktion genom vattenkraft och miljömål för vatten.

Eftersom Mälaren försörjer cirka två miljoner människor med vatten så är den i särklass såklart den viktigaste dricksvattenresursen i Norra Östersjöns vattendistrikt. Enligt dokumentet Förvaltningsplan för vatten 2022-2027, Norra Östersjöns vattendistrikt, tar fyra större dricksvattenproducenter sitt råvatten från Mälaren, och omkring 30 kommuner får sitt vattenförsörjning från dessa producenter.

Som framgår av dokumentet är trycket på vattenresurserna stort, och för att uppnå en långsiktigt hållbar vattenanvändning måste vattenfrågorna beaktas redan tidigt i samhällsplaneringen. För att säkerställa kontinuerlig förbättring är det nödvändigt att ställa krav på placering och utformning av dagvattenanläggningar. Vi måste även införa krav på skyddsåtgärder, såsom förbud mot tak- och fasadmaterial som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön, samt vidta åtgärder för att öka infiltrationen av dagvatten. Dessutom bör fosfordammar anläggas i anslutning till lantbruket och bostadsbyggande norr om Enköping prioriteras. Ju längre bort från Mälaren bebyggelsen placeras, desto bättre kan vi skapa säkerhetsmarginaler för att säkerställa en renare Mälaren och uppnå de miljö kvalitetsnormer som är fastställda. Då det behövs ett starkt skydd för Mälaren som vattentäkt finns det utmaningar med lantbrukets användning av konstgödsel, utsläpp från små avlopp och andra källor till utsläpp av kadmium, kalium, fosfor och kväve.

Av de fastigheter och områden som kartlagts som bekräftat PFAS-förorenade i Enköpings kommun har det visat sig att PFAS-ämnen potentiellt kan spridas flera hundra meter till flera kilometer under en period av 50 år. Kortkedjiga PFAS-föreningar har en tendens att spridas snabbare och över längre avstånd jämfört med föreningar med längre kedjor. För att hantera detta behöver Enköpings kommun upprätta en plan för att rena grundvattnet från PFAS. De drabbade fastighetsområdena kan behöva pumpa upp grundvattnet och rena det, till exempel genom användning av kolfilter. Kommunen bör även fortsätta övervaka utsläppen av PFAS samt tetrakloreten och säkerställa att reningen av klorerade lösningsmedel (PCE) på de fastigheter där detta ännu inte är utfört, slutförs.

När det gäller Oxfjärden, Arnöfjärden och Prästfjärden i Mälaren, som inte uppnår god kemisk status på grund av polybromerade difenyléter (PBDE) och tributyltenn (TBT), behöver lokala påverkanskällor övervakas noggrant. Åtgärder måste vidtas för att minska halterna av PBDE och TBT i Mälaren och därigenom förbättra vattnets kemiska status.

4 Har du några särskilda medskick till Vattenmyndigheten inför arbetet med att ta fram kommande förvaltningsplan och åtgärdsprogram?

Ansvarsfördelning

Inom många områden är otydlig ansvarsfördelning inom vattenförvaltningsarbetet. Många frågor som hänger ihop för att få till en bra åtgärd ligger på olika myndigheter eller privata aktörer. Detta behöver förtydligas i åtgärdsprogrammen.

De övergripande bitarna i detta pussel är på plats. Dvs Staten har gett fem vattenmyndigheter uppgiften att samordna kvalitetsförbättring i enlighet med vattendirektivet. Av åtgärdsprogrammet framträder vilka som är ansvariga för att genomföra åtgärdsprogrammen så att vattenkvaliteten kan förbättras. Många av åtgärderna behöver dock genomföras, på frivillig väg, av enskilda markägare. Det första och viktigaste steget är ju att bygga in kunskap och försöka visualisera en målbild. Detta måste ske tillsammans med de lokala markägare som bor runt en vattenförekomst. Det här är en omfattande samverkan som idag, delvis kommer till genom att man har etablerat frivilliga ideella vattenråd. I många fall är det kommuner som är drivande för att få igång vattenråden. För att stärka lokal vattenförvaltning ytterligare så behöver det bli enklare som markägare/verksamhetsutövare att få begriplig information och vid behov dialog om varför åtgärder behövs, vilka åtgärder som behövs och i vilken omfattning de behövs. Det ska också vara lätt att få redan på vilka bidrag som finns att söka för att göra åtgärder. Bidragen måste självklart täcka de utlägg som uppstår och markägaren ska inte behöva ligga ute med medel allt för lång tid.

I första hand bör dessa vattenråd ägna sin tid åt kunskapsinhämtning om vattenmiljöer, bland annat genom att utveckla miljöövervakning, genomföra kunskapshöjande insatser som vattendragsvandringar för att lära mer om de lokala vattenmiljöerna och deras utmaningar.